

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Станислава Йорданова Стоянова

член на научно жури за провеждане на защита на дисертационен труд за присъждане на
ОНС „доктор“

на Силвия Савова Митева

редовен докторант към катедра Психология при Философски факултет на ЮЗУ
„Неофит Рилски“

на тема: „Адаптивни стратегии и самореализация на студенти“

Проблемът за адаптивните стратегии и самореализацията на студенти не е разглеждан в детайли в научната литература. Доста публикации са посветени на адаптацията, но малко се знае за начините, по които човек се адаптира. Съществуват отделни изследвания на копинг-стратегии, защитни механизми, начини на поведение в конфликтни ситуации, адаптивни стратегии на поведението, но почти не са провеждани глобални изследвания, които да обхващат разнообразни адаптивни стратегии. Настоящият дисертационен труд е фокусиран върху адаптивните стратегии на студенти. Разглежда се и тяхната самореализация като свързана с потребността от самоактуализация и социалното благополучие на студентите. По-познати в научната литература феномени са реализацията и самоактуализацията, изследвания върху самореализацията на студенти почти липсват и наличните по-скоро представят различни концепти, които се приемат като свързани със самореализацията, почти отсъстват методиките за изследване на самореализацията. Докторантката е приложила подходящи методиките, които изследват както самореализацията, така и най-често свързаните с нея концепти. Много проучвани феномени правят изследването комплексно и му придават завършеност и цялостност, без читателят да се „губи“ в множеството данни.

Дисертационният труд е структуриран в увод, 4 глави, списък с литературни източници и приложения с методиките на изследването. Първите две глави разглеждат теоретични постановки, свързани с адаптацията, адаптивните стратегии и самореализацията. Теоретичният анализ е задълбочен и на добро професионално равнище. Докторантката добре познава съществуващи теоретични концепции и като препоръка за бъдещото ѝ усъвършенстване може да бъде да проявява по-силен стремеж да цитира източник в оригиналното произведение, а не просто преразказан от друг автор, още повече че във възможностите на докторантката е да ползва литературни източници на различни езици.

При формулирането на целта, задачите и хипотезите проличава уменията на докторантката да организира и провежда научно изследване. Методическият инструментариум е адекватно избран и подробно описан. Принос на докторантката е адаптирането и модифицирането на методики за целите и задачите на изследването. Статистическата обработка на данните е извършена коректно и разкрива уменията на докторантката да подбира, организира и структурира информацията в голям масив от данни, както и да я представя разбираемо и пълно. Табличното и графичното представяне на резултатите се следва от техния научен анализ и интерпретация, като коректно са формулирани заключенията относно потвърждаването на издигнатите хипотези.

Самореализацията на студентите е разглеждана в различни сфери – не само учебната, а и трудовата среда, както и брачно-семейната сфера, което представя стремежа на докторантката за всеобхватност и пълнота на изследвания проблем.

Разглежданата проблематика е значима както от позициите на възрастовата и педагогическата психология, така и за консултативната психология, както подчертава и докторантката в препоръките, които отправя към специалисти, които биха могли да използват нейните данни в своята практическа работа със студенти при техни проблеми, свързани с адаптацията и самореализацията.

Приносите са конкретизирани от докторантката, като бих искала да наблегна на възможностите, които предоставят за бъдещи изследвания, адаптираните към български условия модифицирани методики за изследване на адаптивни стратегии (адаптивни стратегии на поведението, адаптивни копинги и адаптивен защитен стил, включващ няколко защитни механизма), на социално благополучие и на потребност от самоактуализация, както и адаптирането на методика за изследване на самореализацията (без да е модифицирана). Комбинирането на методиките за изследване на адаптивни стратегии на поведението и за изследване на социално благополучие предоставя информация и относно адаптивния потенциал на изследваните, и свързаните с него видове адаптация, според концепцията на Н. Мельникова. Така се прави връзка с теоретичните концепции за адаптацията, разглеждани в началото на дисертационния труд и се придава завършеност на изследването.

Особена заслуга на докторантката е формулираната от нея теоретична концепция за връзката между адаптивни стратегии, използвани от студентите, адаптация, самореализация и самоактуализация. Това разкрива не само уменията на докторантката да извършва прецизно научни изследвания, но и да обогати и разшири теоретичното знание до момента, натрупано от изследвания на други автори.

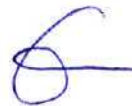
Заключение:

Предложеният за защита дисертационен труд напълно удовлетворява изискванията за получаване на научната и образователна степен „доктор“ в професионално направление „Психология“.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждане на Силвия Савова Митева на образователната и научна степен „доктор“ по Психология.

30.03.2013

доц. д-р Станислава Стоянова



Благоевград